

K U R S Z A S T E P O W Y C H

Tadeusz Borowski hm
Komendant Kursu

HARCERZ SŁUZY BOGU I P O L S C E

Pamiętajcie, że gdziekolwiek będziecie starajcie się czyny swoje uzgodnić z WOLĄ BOŻĄ i uczyć się zrozumieć czego od was WYZWOLONA dziś ojczyzna wymaga.

Harcerz zaczyna dzień religijnie, prosi BOGA o Łaskę dobrego dnia, od postanowienia uczynienia dobrego bliźnim, doskonalenia się w pracy dla POLSKI i Jej nieśmiertelnej chwały.

Harcerz kończy dzień przeglądem tego co uczynił dobrego z myślą że uczyni jutro lepiej dziękując BOGU za doznane Łaski.

Harcerz pracuje stale nad ulepszeniem siebie samego, swej duszy i usprawnieniem swego ciała.

Harcerz promieniuje na swoje otoczenie w życiu wśród towarzyszy zabaw i kolegów.

Harcerz rozumie że swym życiem na ziemi musi starać się zasłużyć na życie wieczne przystępując do Spowiedzi i Komunii Świętej.

Harcerz służy POLSCE i stara się poznać to czego potrzeba dla WIELKOSCI NARODU i POTĘGI RZECZPOSPOLITEJ POLSKI, zna JEJ geografie, i historie Państwa Polskiego poprzez wieki, zastanawia sie co on mógłby dla niego uczynić, jak czcić i kochać, nawet życie poświęcić tak jak to SZARE SZEREGI dla okupowanej POLSKI w II-giej wojnie światowej czynili.

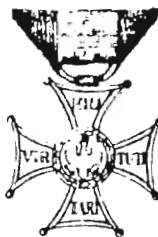
Harcerz jest dumny z jego POLSKIEGO pochodzenia, z dumą nosi KRZYŻ HARCERSKI dający mu lepsze JUTRO szczęścia i radości.

C Z U W A J

Z A P A M I E T A J

MŁODOŚĆ ŻYCIA JEST RZEZBIARKA
CO WYKUWA ŻYWOT CAŁY
CHOĆ PRZEMIJA SAMA SZPARKO
CIOS JEJ DŁUTA WIECZNOTRWAŁY

KRZYŻ HARCERSKI

Kształt KRZYŻA HARCERSKIEGO wzorowany jest na kształcie Krzyża Wirtuti Militari, najwyższego odznaczenia nadawanego w wojsku polskim za odwagę i śmiałość.

KRZYŻ HARCERSKI otrzymuje harcerka -HARCERZ przy składaniu przyrzeczenia.

Liczne kropki na krzyżu oznaczają dobre uczynki, jakie harcerka zobowiązuje się pełnić dobrowolnie w swej służbie harcerskiej.

LIŚCIE DĘBOWE to siła, umiejętność, wytrwałość.
LIŚCIE LAUROWE to sprawność, wiedza.

CZUWAJ

To wezwanie do pracy nad swoim charakterem, do pomagania innym, to gotowość do czynu.

KOŁO to symbol doskonałości.

PROMIENIE to światło przewodnie prowadzące nas przez trudy do gwiazd

LILIJKA to symbol czystości ducha, służby idei, łączność ze skautingiem światowym.

O.N.C. to Ojczyzna, Nauka, Cnota.

HISTORIA HARCERSTWA

1907

Rozwój skautingu jako systemu wychowawczego.
Robert Baden-Powell organizuje pierwszy obóz skautów.

1908

Wychodzi książka Baden-Powella "Skauting dla chłopców",
podstawowy podręcznik dla skautów.

1909

Wiedomości o skautingu docierają do Polski.
Andrzej Malkowski tłumaczy książkę Baden-Powella.

1910

Założenie pierwszej drużyny w Warszawie.

1911

Założenie pierwszych drużyn, łódzkiej i węgierskiej, we Lwowie.
Andrzej Malkowski przystosowuje idee skautingu do warunków
polskich i rozwija w harcerstwie polskie.

1913

I Zlot w Birmingham w Anglii z udziałem polskiej drużyny.

1914

Ustalenie tekstu przyrzeczenia i prawa harcerskiego.

Przyjmuje się nowe harcerstwo zamiast skautingu.

1916

Drużyny harcerskie działają pod zabojami czołw w Kijowie,
na Syberii, w Austrii, w Ameryce.

Wojna. Harcerstwo i Harcerki walczą o wolność Polski.

1918

Organizacja harcerska z wszystkich szeregów łączy się
i tworzy ZWIĄZEK HARCERSTWA POLSKIEGO, Rozwój pracy har-
cerskiej w całym kraju.

Z.H.P.

1927

Rozwój łódzkiej pracy suchowskiej.

1931

Rozwój męskiej pracy suchowej.

1932

Światowa konferencja w skautach na Ruzsu.

1935

Zlot w Spale z okazji 25-lecia Harcerstwa.

1940

W czasie II-giej wojny światowej harcerstwo męskie w Polsce, zajętej przez Niemców, pracuje w ukryciu jako "Szare Szeregi", także jako "B.O." (Bogomilców).

Równocześnie powstają drużyny harcerskie wśród Polaków rozrzuconych po świecie przez wojnę - we Francji, w Anglii, w Egipcie.

1942

Powstają liczne drużyny harcerskie przy wojsku i w ośrodkach polskich w Afryce, Anglii, Indiach, Iraku, Iranie, oraz w Palestynie.

1944

W okupowanej Polsce harcerze tworzą bataliony Armii Krajowej "Łódka", "Porosol", "Wigry", które walczą w Powstaniu Warszawskim. Harcerki odznaczają się w służbie sanitarniej, łączności i sabotażu.

1946

Na Zjeździe Harcerskim we Francji ustalona została struktura działalności Harcerstwa poza granicami Kraju.

1960

Po całym świecie odbywają się zloty harcerskie z okazji 50-lecia Harcerstwa.

1966

Harcerstwo bierze czynny udział w obchodach ku okazji 1000-lecia Polski Chrześcijańskiej.

1969

Zlot Harcerstwa Polskiego ze wszystkich krajów na Monte Cassino w 25-tą rocznicę bitwy.

Maciej K. Sarbiowski

Szkołą życia nie są książki,
Ni uczonych piórn foliiny,
Jeno groby bohaterów,
Zmarłych dla ojczyznej chwały !

PRYZRZECZENIE I PRAWO HARCERSKIE brzmi:

Przyrzeczenie harcerskie: Mam szczerą wolę całym życiem pełnić służbę Bogu i Polsce; nieść chętną pomoc bliźnim; być posłusznym prawu harcerzkiemu.

Prawo harcerskie:

1. Harcerz służy Bogu i Polsce i sumiennie spełnia swoje obowiązki.

Gdziekolwiek harcerz się znajduje, stara się czyny swoje uzgodnić z wolą Boga i zrozumieć, czego od niego Polaka wymaga.

2. Na słowie harcersa polegać jak na Zawiasy.

Harcerz ceni swą godność; jest prawdomówny, kłamca nie wart być harcerzem.

Harcerz nie odróżnia słowa zwyczajnego, któreby nie zobowiązywało od słowa honoru, którego dopiero się nie łamie.

Harcerz warty swoje słowa; na wiatr ich nie rzuca.

Obludę i fałszem się brzydzi.

3. Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim.

Ten obowiązek ma spełniać z największym nakładem sił i poświęceniem, bez względu na swoją wygodę i korzyść, nawet na bezpieczeństwo.

W niepewności, co w danej chwili wykonać, zapyta harcerz samego siebie, co lepsze dla innych i to, jako swój obowiązek wykona.

Harcerz szuka skrzętnie sposobności, by codziennie wyświadczyć komuś choćby drobną przysługę.

4. Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata uważa każdego innego harcerza.

Gdy harcerz spotka drugiego choćby nieznanego harcerza, postępuje z nim, jakby z najlepszym znajomym i służy mu radą i pomocą.

Harcerz nigdy z góry na innych nie patrzy dlatego, że są biedniejsi, albo do innej warstwy społecznej należą.

Harcerz nigdy nie da się opanować zawiści względem bogatszych lub szczęśliwszych.

5. Harcerz postępuje po rycersku.

Jest grzeczny dla wszystkich, a szczególnie uprzejmy dla kobiet; otacza opieką dzieci; zawsze chętnie wspiera

starców, słabych i ułomnych, a dzielnie i śmiało broni pokrzywdzonych. Nie przyjmuje za swe usługi żadnej nagrody.

6. Harcerz miłuje przyrodę i stara się ją poznać.

Harcerz chroni zwierzęta przed dręczeniem i sam im nigdy krzywdy nie czyni; nie zabija więc bez potrzeby nawet owadów, nie niszczy drzew i innych roślin, w ogóle — niczego w przyrodzie.

7. Harcerz jest karny i posłuszny rodzicom i wszystkim swoim przełożonym.

Posłuch harcerski przyczynia się do wyrobienia karność w życiu społecznym.

Każdy rozkaz harcerski musi być wykonany natychmiast i ochotnie, choćby miał być niemiły.

Przy rodzicach i przełożonych stoi harcerz w dobrej i złej doli; nawet mówić źle o nich nie pozwala przy sobie.

8. Harcerz jest zawsze pogodny.

Harcerz nie zniechęca się, nie zraża, nie zna co to dąsy. Szczególnie w chwilach niepowodzenia obca są harcerzowi wybuchy niezadowolenia, gniewu, grymasów i prostackta; nie klnie wtedy i nie przezywa, zmusza się raczej do miłczenia i uśmiechu.

9. Harcerz jest oszczędny i ofiarny.

Oszczędny nie przez sknerstwo, lecz przez przezorność, by nie być ciężarem dla innych i pomagać potrzebującym.

Gry hazardowe i w ogóle trwonienie czasu i majątku uważa za grzech narodowy.

10. Harcerz jest czysty w myśli, mowie i czynkach; nie pali tytoniu, nie pije napojów alkoholowych.

Harcerz brzydzi się wszelkim brudni, unika złego towarzystwa, nie pozwala w swojej obecności nie tylko czynić, ale nawet mówić i dowcipkować nieprzystojnie.

Harcerz stroni od trucizn, szkodzących ciału i duszy. Chce zachować zdrowie i siły dla siebie i dobra ogółu; pragnie dawać dobry przykład drugim, przyczynia się do rozszerzenia zasad wstrzeźliwości, a przez to do zmniejszenia spustoszeń, jakie złe nałogi sprawiają pośród szerokich warstw narodu.

Skauting i System

Zastepowy

Skauting to wychowanie młodzieży
To szkoła charakteru jednostki
To szkoła Samowystarczalności
To szkoła poczynan objetych prawem
To braterstwo i przyjaźń
To wspólne gry i zabawy
To nauka pomysłowości, śmiałości, karności
To nauka miłości Ojczyzny - kraju pochodzenia.
To szkoła współzawodnictwa i sprawności fiz.
To służba społeczeństwu w indywidualnych i
zbiorowych dobrych uczynkach
Tworca skautingu Lord Baden Powell w formie
przysłowia mawiał;
"Aby moc konia zaprowadzić do źródła, trzeba
mu dać uczucie pragnienie".
Skaut uczuł pragnienie Wielkiej Przygody,
zamieniając szare życie młodzieży

SYSTEM ZASTEPOWY

Mówimy po Polsku

Tajemnica powodzenia skautingu w świecie
jako organizacji wychowawczej jest system
zastepowy.

Polega na łączeniu młodzieży pod wodzą chłopca
ze zdolnościami wodzowskimi w naturalnie
dobrane grupy: Patrole lub Zastepy, ożywione
jedną myślą, żyjące ze sobą w dołi i niedoli.
Grupka na podwórzu czy ulicy zawsze ma Wodza
ktorego nikt nie mianował. Nie przyjmują obcego
do swego grona, za wyjątkiem że jeden z nich
go rekomenduje. Wodź - Zastepowy staje się
głównym wychowawcą i wykonawcą w systemie
skautowym.

Nie łatwa rzecz być dobrym Zastepowym. Trzeba
wiele czytać i pracować nad sobą, imponować
sprytem, wiedzą, szybką orientacją, być solidny
punktualny i obowiązkowy i mieć stopień wywia-
dowcy. Musi umieć opracować program zbiórki,
wybrać gry i zabawy, musi wierzyć w siebie i
być zawzięty w działaniu. Musi wybrać sobie
podzastepowego który będzie jego "prawa ręka".
Wspólnie z Patrolem tworzą program, musi starać
się o sprzęt i pomoce aby każdego z Patrolu
na zbiorce zatrudnić.

Gry i zabawy sa:

- a. Samarytanskie
- b. Historyczne
- c. Krajoznawcze

"KIM" - Kimball O'Hara - Wywiadowca

i zabawy musza byc dobierane zgodnie z planem Zbiorek.

Z chwila utworzenia Patrołu-Zastepu winna byc wykonana Chorągiewka 12" x 20" z godłem Zastepu w kolorze uzgodnionym z całą Drużyną.

"Kto umie slychac, bedzie umial rozkazywac."

Zwiazek Harcerstwa Polskiego, Organizacja Harcerzy na Obczyźnie, Regulaminem Musztry Harcerskiej wprowadza praktyczne cwiczenia na poczatku i koncu kazdej Zbiorki, a mianowicie:

- a. Musztra jednostki
- b. Musztra w Zastepie lub Drużynie
- c. Marsz i Bieg
- d. Oddawanie honorow
- e. Musztra ze Sztandarem
- f. Wystapienia Uroczyste
- g. Znaki i sygnaly

Poslych harcerski przyczynia sie do wyrobienia karnosci w zyciu spolecznym.

Program Pracy Zastepu

Zastepowy winien sporzadzic ogolny program pracy na cały rok uwzgledniajac osiagniecie nowego stopnia pod koniec roku. Winien tez na zbiorce przedstawic program Zastepowi do dyskusji aby wzbudzic zainteresowanie dla pracy harcerskiej wszystkich. Winien pytac o rade Drużynowego aby ustalic zasady:

- a. Zastep musi stopnie zdobyc i sprawnosci
- b. Wyprawy po dobre uczynki indywidualnie lub zbiorowo.
- c. Gry i zabawy Harcerskie
- d. Zbiorki nie te same.

Przykladowy program zbiorki

1. Punktualne rozpoczecie Zbiorki w Szeregu-Kregu
2. Modlitwa 3. Pledge of allegiance. 4. Stan obecny,
5. Zastep siada w kregu 6. Kim spostrzegawczy
7. Gaweda 8. Spiew 9. Przydzielenie prac -dobre uczynki 10. CZUWAJ 11. Haslo Zastepu, Koniec.

P R O G R A M O G Ó L N Y

Krótkie gawędy:

1. Prawo i przyrzeczenie harcerskie
komentarz.
2. Sw. Jerzy - Patron Harcerstwa
3. Historia Harcerstwa Polskiego i Skautingu

Metodyka pracy:

1. System zastępowy w całej pełni. Podejście psychologiczne w życiu młodzieży. Podział: zuchy - harcerze - wędrownicy.
2. Praktyczne i pokazowe prowadzenie zbiórek zastępu.
3. Zapoznanie się z pracą drużyny - zbiórki.
4. Próby młodzieżowe: młodzik - wywiadowca, ćwik.

Programowość:

1. Program pracy i zbiórek zastępu.
2. Co to jest zastęp zastępowych i rada drużyny?
3. Program wycieczek, biwaków.
4. Ogniska - kominki - konkursy i popisy zastępu
5. Gry i ćwiczenia terenowe oraz w izbie harc.
6. Technika harcerska: pionierka, terenoznawstwo, łączność, samarytanka - zawode w technice.

Pierwsza zbiórka szkoleniowa.

1. Uwagi początkowe: nic na niby. Od razu do roboty z uśmiechem, ale poważnie.
2. Podział na patrole - patrol 3 harcerzy. Dobrze gdyby był pełny zastęp = 2 patrole.
3. Rozpoczynamy zbiórkę pokazową.

Program zbiórki

1. Rozpoczęcie zbiórki:

Rozpoczęcie zbiórki zastępu odbywa się zazwyczaj uroczyście - w szyku zastępowym, który sobie zastęp ustali. Może to być zbiórka w kręgu, półkręgu z zawołaniem zastępu, na podstawie obranego godła.

Może być zbiórka w szeregu i raport przez podzastępowego. Powitanie chorągiewki zastępu przez salutowanie lub dotknięcie.

2. Pogawędka lub gawęda:

Nie powinna trwać dłużej jak 5 do 10 minut. Jest to najtrudniejsza część zbiórki. Trzeba umieć barwnie i ciekawie mówić, opowiadać. Można też czytać przygotowaną pogawędkę. Przeżycia harcerskie - pytania, dyskusja.

3. G r y:

Gra musi być ciekawa, na każdej zbiórce inna i musi czegoś nauczyć: spostrzegawczość, pamięć, orientację, zręczność itd. Te cechy kształcimy przez gry.

4. H a r c e:

Jest to najistotniejsza część zbiórki. Bo sens harcerstwa to harcowanie. Są to gry kształcące w zakresie techniki harcerskiej.

Harce to szereg gier i przeszkód skautowych, które trzeba pokonać, aby wykonać zadanie i wygrać zawody. W harcach krzepną siły harcerzy. Jednostką harcu jest zastęp.

5. S p i e w:

Odgrywa wielką rolę w życiu zastępu. Bez niego nie ma ducha zastępu. Ustna charmonika gitara lub inny instrument pomaga wspaniale. Koniecznie próbować śpiewać.

6. Sprawy bieżące:

Tu załatwiamy różne sprawy jak: opłaty inne komunikaty, zarządzenia drużynowego itd.

7. Zakończenie zbiórki:

Na zakończenie zbiórki, chłopcy ustawiają się w szeregu i otrzymują polecenia, jakie mają wykonać do następnej zbiórki. Zapowiadamy następną zbiórkę. Co mają przynieść ze sobą, jak się ubrać, czy idziemy na wykąpkę.

U w a g a:

Dwie trzecie zajęć harcerskich powinno odbywać się na otwartym powietrzu i wówczas zastępowy musi pamiętać, aby: zbiórka była dobrze przygotowana i opracowana, znany był teren - zgoda rodziców i potrzebny sprzęt do gier.

Czas zbiórki w polu jest zwykle dwa razy dłuższy, aniżeli w izbie. Więc gdy tylko jest pogoda i warunki sprzyjają, ruszać z zastępem w pola, lasy, bo inaczej chłopcy zrobią się ociężali.

Zbiórki na stopień młodzika:

Podaję dwanaście zbiorok zastępu tak, aby uczestnik kursu, czy szkolenia mógł odbyć próbę młodzika.

Zbiórka I - + - 90 minut.

Zastępowy objaśnia: nazwy harcerz, zastęp, drużyna, zastępowy, podzastępowy i mówi, że wołamy się wzajemnie: d r u h u.

5 m i n u t: - zastępowy przeprowadza różne formy zbiorok zastępu. W szeregu zbiórka - w rzędzie zbiórka. Należy to instruować i pokazać praktycznie i przerobić parę razy, aby chłopcy reagowali szybko na komendy, oczywiście po polsku.

10 minut: - Siadamy w kręgu i pytamy chłopców co wiedzą już o harcerstwie. Mamy lilijkę albo rysunek lilijki. Objasniamy krótko litery O.N.C. Ojczyzna, Nauka, Cnota. Dalej Z.H.P. Związek Harcerstwa Polskiego i zawołanie Czuwaj. Zastępowy powie tekst Prawa Harcerskiego.

10 - 20 minut: - Rozsypanka słowa tekstu prawa harcerskiego.

Należy przygotować przez kalkę lub odbić na zerexie tyle tekstów, ile jest chłopców. Pisać wyraźnie z dużymi odstępami. Potem potnij tekst ale tak aby nie uszkodzić słów i rozsyp na stole korytarzu, podłodze itp. Potem, kto najszybciej złoży tekst prawa harcerskiego. Zwycięzca powinien otrzymać choć skromną nagrodę.

20 minut gry: - Sztafeta meldunkowa z tekstem przyrzeczenia. Rozstawiamy pojedynczych harcerzy o 50 metrów od siebie, na podwórzu, parku itp. i gdy sztafeta jest gotowa, podajemy pierwszemu tekst przyrzeczenia, który ma powtórzyć ustnie

i zanieść następnemu. Co osiągamy przez to?
Ruch - bo bieżą z ustnym meldunkiem - zaprawę
w języku polskim i chyba nauczą się tekstu
przysiężenia po jednej sztafecie.

W podobny sposób możemy poświęcić sztafetę
każdemu punktowi prawa.

10 minut: - Rozważania - Zastęp siedzi
----- w kręgu i po kolei każdy będzie
próbował objaśnić, co rozumie przez zwroty:
"mam szczerą wolę" - "całym życiem" - "pełnić
służbę" itd.

Każdy musi mieć okazję do mówienia, a kończy
zastępowy /komendant kursu/ - dając pełniejsze
wyjaśnienie.

10 minut: - Uczymy się śpiewać np: Wszystko
----- co nasze. A jeśli znają, to inną
piosenkę np: Jak to miło na wycieczce...
Bez śpiewu nie ma ducha zastępu.

5 minut: - na przeglądnięcie dzienniczków
----- i ich ocenę w punktach. Prowadzenie
dzienniczków jest konieczne. Będzie w nich cała
historia życia harcerskiego. To mała kronika.

Zadanie do wykonania: - Wpisać ozdobnie
----- tekst prawa i przysiężenie
do dzienniczka i - wyrysować lilijkę w
dzienniczku.

Stajemy w kręgu - podajemy kiedy odbędzie
się następna zbiórka. Baczość! Śpiewamy:
Wszystko co nasze - i okrzykiem zastępu,
żegnamy się do następnej zbiórki.

Dalsze zbiórki na młodzika w skrócie. Zastępowy /Komendant kursu/ odpowiednio rozpracuje według własnego uznania.

Pierwsza zbiórka: -

- Przyrzeczenie harcerskie i tekst prawa.
- Ojciec nasz.
- Mapa Polski.
- Adresy i telefony zastępowego i drużynowego.
- Reagowanie na rozkazy wydawane po polsku.
- Projekt najbliższej wycieczki - omówić.
- Ustny meldunek - śpiew.
- Obrzędowe zakończenie zbiórki.

Druga zbiórka: -

- Pierwszy punkt prawa harcerskiego.
- Objaśnienie lilijki - ukłon harcerski - godło zastępu.
- Zdrowaś Mario.
- Mapa Polski wklejona w dzienniczku.
Flaga narodowa, i jej historia.
- Sprawdzenie czystości rąk i nóg.
- "Krok skautowy" / 50 metrów biegiem i 50 m. zwykłym marszem - gra rzutna.
- Transport w naszej okolicy, ruch uliczny.
- Salutowanie w czapce i bez czapki - ukłon i półukłon.
- Ustny meldunek - pieśń.

Trzecia zbiórka: -

- Na słowie harcerzaObjaśnienie krzyża harcerskiego - ukłon skautowy, godło zastępu.
- Wierzę w Boga
- Nasze polekie granice. Zawieszenie flagi.
- Mycie zębów - dlaczego czystość?
- Co zabrać na wycieczkę - omówienie.
- Musztra jednostki: baczność! spocznij! Równaj w prawo. Ustny meldunek - pieśń.

Czwarta zbiórka: -

- Trzeci punkt prawa - objaśnienie krzyża harc. Chorągiewka zastępu.-
- Wierzę w Boga.
- Stolice Polski. Orzeł - godło.
- Przemoczenie nóg.
- Bieg 50 metrów. Gra skoczna: "barani skok/
- Zaznajomienie się z ekwipunkiem wycieczkowym. Jak pakować plecak.
- Znaki ręką - gra terenowa: ukryty list.
- Pieśń.

Piąta zbiórka: -

- Czwarty punkt prawa. Stopnie harcerskie pokazane na krzyżu. Mundurek harcerski. Chorągiewka zastępu.
- Dziesięcioro przykazań.
- Rzeki polskie.
- Zapobieganie przeziębieniu i katarowi.
- Skok w dal - gra skoczna: siatkówka.
- Łopatka - typy kuchenek, rozpalamie ognia.
- Znaki gwizdkiem. Gra terenowa "ukryty skarb".
- Pieśń.

Szósta zbiórka: -

- Piąty punkt prawa. Sznurki funkcyjne: szeregowego, zastępowego, przybocznego i drużynowego. Mundur harcerski z dystynkcjami. Rysunek chorągiewki zastępu w dzienniczku
- Dziesięcioro przykazań.
- Góry polskie.
- Zapobieganie zanieczyszczeniu rany. Zasada opatrunku.
- Skok w wyż - siatkówka.
- Węzły: - płaski - tkacki - rybacki.
- Znaki indyjskie - gra terenowa - pieśń.

Siódma zbiórka: -

- Szósty punkt prawa. System alarmowy zastępu.
- Dziesięcioro przykazań.
- Miasta polskie. Ilość ludności polskiej.
- Co zabrać na biwak z apteczki polowej.
- Wzywianie pogotowia.
- Wspinanie się na drzewo. Wzór łatwych ćwiczeń gimnastycznych do ćwiczenia rano.
- Higiena nóg i marszu.
- Ustna depesza: prawo harcerskie. Pieśń.

Osma zbiórka: -

- Siódmy punkt prawa. Kim mundurowy.
- Udział we Mszy św.
- Chrzest Polski.
- Wzywianie lekarza.
- Zabawa: berek - walka kogutów.
- Co zabrać na wycieczkę - kompas - orientowanie mapy.
- Ustna depesza: Prawo Harcerskie. Pieśń.

Dziewiąta zbiórka: -

- Osmo punkt prawa. Kim ekwipunkowy./chodzi o polskie nazwy/.
- Udział we Mszy św.
- Grunwald
- Bandażowanie palców, dłoni, przedramienia.
- Zabawa: przeciąganie liny lub inna.
- Pakowanie plecaka. Marsz na kierunek. Czytanie mapy.
- Kim wystawowy, albo szukanie skarbu. Pieśń.

Gry i zabawy w izbie harcerskiej, mogą być zamieniane z małą zmianą - na ćwiczenia i gry terenowe.

Dziesiąta zbiórka: -

- Dziewiąty punkt prawa. Skąd się wzięła lilijka?
- Boże coś Polskę
- Sobieski pod Wiedniem.
- Higiena marszu i przenoszenie rannych.
- Gra - baran - przeciąganie liny.
- Pakowanie plecaka. czytanie mapy.
- Tropienie zainscenizowanego wydarzenia.
- Spiew.

Jedenasta zbiórka: -

Dziesiąty punkt prawa harcerskiego. Kim lilijkowy.

- Trzy pieśni religijne
- Rok 1920 - Cud nad Wisłą.
- Jak przygotować łóżko polowe?
- Gra bieżna z piłeczką.
- Zaprowiantowanie na wycieczkę jednodniową. Węzły - praktyczne zastosowanie.
- Wyprawa po dobry uczynek. Pieśń.

Dwunasta zbiórka: -

- Cały tekst prawa i przyrzeczenia harcerskiego
- Dwie pieśni religijne.
- Dlaczego jesteśmy na emigracji?
- Zaradność oceniona na podstawie zachowania się na zbiórkach.
- Gra bieżna - wyścig piłeczek.
- Rozpalanie ognia - ugotowanie herbaty lub jajka na miękko. Węzły.
- Wyprawa po dobry uczynek.

Bieg harcerski próbny.

Zbiórki na stopień - wywiadowcy

Pierwsza zbiórka: -

- Rozpoczęcie zbiórki okrzykiem zastępu.
- Pieśń harcerska.
- Sprawdzenie obecnych i wykonanych zadań.
- Zastępowy wyjaśnia próbę wywiadowcy.
- Sprawdza czy członkowie będą mogli być dopuszczeni do próby.
- Tekst przereczenia. Każdy objaśni jak je rozumie.
- Kim odznakowy.
Sprawdzimy, czy znamy Ojciec nasz.
- Rysujemy mapę Polski do dzienniczka.
- Samarytanka: - przeziębienie - zapobieganie i kuracja.
- Bieg sztafetowy po 50 metrów z meldunkiem.
- Rysujemy godło zastępu.
- Omawiamy możliwości wycieczek w okolicę.
- Punktacja za zachowanie się na dzisiejszej zbiórce.
- Zadanie do wykonania do następnej zbiórki.
- Poznane nowe słowa w dniu dzisiejszym.
- Zakończenie zbiórki.

Druga zbiórka: -

- Rozpoczęcie - okrzyk - pieśń zastępu.
- Sprawdzenie zadań - składki - adresy - plan alarmowy zastępu.
- Wierzę w Boga - czy znamy dobrze?
- Każdy opowie jak rozumie: "harcercz służy Bogu i Polsce"
- Harcerstwo we Lwowie 1911-1914 - jak wówczas wyglądały zbiórki, wycieczki, kursy, mundur, pismo "Skaut".
- Koronacja Bolesława Chrobrego.
- Rozpoznawanie nieświeżych pokarmów. Ratowanie i kuracja zatrutego.
- Rzuty piłeczką do celu.
- Cztery do sześć gatunków drzew. Rozpozna opisze cechy i przydatność drzewa.
- Wyznaczenie stron świata kompasem. Orientowanie mapy. Typy map. 1:100 000 1: 25 000
- Sztafeta w przenoszeniu ustnych meldunków.
- Kim z wyekwipowania na wycieczkę po polsku.
- Wpisujemy do dzienniczków alfabet Morse'a
Objaśniamy: sygnalizacja tarczami, chorągiewkami lub światłem.
- Wpisać do dzienniczka nowe słowa poznane na dzisiejszej zbiórce.
- Punktacja za zachowanie się podczas zbiórki.
- Zadanie do następnej zbiórki: wyrysować alfabet Morse'a w dzienniczku oraz rysunki poznanych liści i drzewa w innym miejscu zapisać sobie daty historyczne.

Trzecia zbiórka: -

- Rozpoczęcie - okrzyk - pieśń - obecność.
- Sprawdzenie wykonanych zadań - dzienniczki.
- Zdrowaś Mario....
- Objaśnij: "na słowie harcerza polegaj jak na Zawiszy". Dlaczego Zawisza wszedł do prawa harcerskiego? Opowiedz życiorys Zawiszy.
- Samarytanka: - Co robić na wypadek bólu żołądka? Bóle głowy, jak zapobiec, usuwać?
- Gra rzutna.
- Jakie ptaki zauważyłeś w swej okolicy.
- Terenoznawstwo: - Szkic drogi. Określić odcinek na mapie i skalę. Szkic z pamięci.
- Wejść na drzewo przy pomocy liny i zejście ze ściągnięciem linki. Jaki musi być węzeł:?
- Rozpoczęcie nadawania depeszy Morsem. Hasło, odzew.
- Nowe polskie słowa poznane na zbiórce.
- Pieśń zastępu - punktacja.
- Zadanie do domu: - wypisać "klucz" aby ułatwić sobie zapamiętanie alfabetu Morse'a oraz wykonać sobie dwie chorągiewki sygnalizacyjne.
- Wyjaśnić dlaczego nieraz prymitywna depesza jest ważniejsza od nowych wynalazków łączności?
- Obrzędowe zakończenie zbiórki.

Czwarta zbiórka: -

Rozpoczęcie - zawołanie - pieśń. Obecność.

- Harcerz jest pożyteczny i niesie pomoc bliźnim
- Gawęda o dobrym uczynku. Pomysły dobrych uczynków. Zastosowanie.
- Służenie do Mszy św.
- Życiorys patrona drużyny.
- Skoki w dal z rozbiegu z odbiciem prawą i lewą nogą.
- Jakie cechy skautowe widzisz w godle zastępu.
- Węzły: - więzienny i ratowniczy. Stosować linkę i praktycznie a nie sznurek.
- Rozpalanie ognia i zacieranie śladów.
- Sygnalizacja: - pierwszą część już stosować na pamięć. Krótkie depesze.
- Wycieczka z mapy - opis okolicy i terenu.
- Musztra: - baczność - spocznij - w prawo, lewo - wtył zwrot.
- Różne formy zbiórek zastępu.
- Kim słuchowy.
- Nowe polskie słowa.
- Piosenka zastępu lub inna harcerska.
- Kontrola dzienniczków.

Piąta zbiórka: -

- Rozpoczęcie - powitanie - okrzyk - pieśń. dzienniczki - składki.
- Harcerz w każdym widzi bliźniego, a za brata..
- Na temat tego prawa wypowiadają się wszyscy członkowie zastępu. Następuje dyskusja - a kolejne uwagi dyskusyjne kończy zastępowy /komendant szkolenia/ synteza.
- Sw.Stanisław Kostka - życiorys. Dlaczego świętym.
- Bandażowanie ręki - ramię i przedramie.
- Pierwsza pomoc przy poparzeniu. Rodzaje oparzeń.
- Zabawa bieżna i skoczna. Berek - baran itp.
- Polskie nazwy drzew i krzewów.
- Węzły: - tatrzański i więzienny. Zastosowanie praktyczne.
- Praktyka w nadawaniu i odbiorze depeszy Morseem. Skład patrolu sygnalizacyjnego.
- Omówienie projektu biwaku zastępu.
- Piosenki harcerskie: Jak to miło na wycieczce.
- Zadanie do następnej zbiórki do wykonania. Rysunki węzłów w dzienniczku.
- Punktacja - nowe polskie słowa. Pytać jak kto nie rozumie to natychmiast wyjaśnić.
- Zakończenie zbiórki piosenką obrzędową.

Szósta zbiórka: -

- Jednodniowy biwak zastępu.
- Marszruta opracowana naprzód. Domarsz do miejsca.
- Budowa kuchenek polowych.
- Ugotowanie posiłku. Jak najlepiej?
- Gra polowa z tropieniem i obserwacją przyrody.
- Fotografia zastępu przy zajęciach.
- Zaprawa w węzłach i zaprawa w sygnalizacji.
- Dobre uczynki - pogadanka.
- Orientowanie i czytanie mapy.
- Krótkie ognisko i gawęda zbiorowa. Dyskusja.
- Zatarcie śladów biwaku.
- Ocena odległości w marszu powrotnym.
- Powrót z piosenką.
- Zakończenie: - punktacja za pakowanie plecaka oraz zachowanie się w czasie biwaku.
- Zadania do następnej zbiórki: Opisanie biwaku. Nagrodzone opisanie wysłać do "Na Tropie".

Pomyśl co było dobrego, a co złego podczas biwaku? Omówienie tego punktu na następnej zbiórce.

Czy zanotowałeś nowe polskie słowa?

Siódma zbiórka: -

- Poświęcona specjalności kartografa lub terenoznawcy. Można składać sprawność.
- Przybory potrzebne dla każdego: mapa terenu, szkicownik - ołówek miękki - guma do wycierania - podkładka - kompas i linijka. Wszystko w plastycznej teczce.
- Rozpoczęcie zbiórki jak zwykle.
- Sprawdzenie potrzebnych przyborów.
- Wyznaczenie zadań każdemu indywidualnie:
 1. Dojść z mapą - czytać mapę i porównywać znaki topograficzne z obiektami terenowymi.
 2. Wykonać szkic terenu - wyznaczyć dokładnie obszar i podziałkę.
 3. Na wypadek złej pogody - zbiórka w izbie i powiększanie odcinka mapy.
 4. Wyznaczenie stron świata "róża wiatrów" patyczkami na ziemi. Zastępowy sprawdza kompasem.
 5. Mierzenie odległości na mapie.
- Pogadanka na temat szkicowania:
- Praktyczne rady. Pospolite błędy. Zastosowanie podziałki.
- Nowe wyrazy dziś poznane.
- Zakończenie: Zadania do następnej zbiórki. Punktacja za dzisiejszą zbiórkę.
- Okrzyk - obrzędowość. Piosenka.

Ósma zbiórka: - Poświęcona tropieniu.

- Rozpoczęcie zbiórki jak zwykle.
- Sprawdzenie wykonanych zadań, składki itp.
- Tropy sztuczne i naturalne w terenie.
- Robienie tropów własnych przed wyjściem w teren. Możliwie na miękkim gruncie.
- Wyrysowanie znaków indyjskich, które zamierzamy stosować w ćwiczeniu.
- Przez pewną odległość w terenie prowadzimy zastęp jednym tropem.
- Następnie tropy rozdzielają się na tyle par ile wynosi zastęp. Jeden kładzie tropy, a drugi idzie jego śladem. Oczywiście w pewnej odległości. Baczyć aby nie zbłądził.
- Na końcu, na miejscu ćwiczeń - opowiemy i sprawdzimy cośmy odczytali.
- Gra: na podstawie pewnych tropów już przygotowanych, odczytać historię bez słów, co się tu działo.
- Jeżeli to możliwe - odszukamy tropy naturalne ludzi i zwierząt.
- Pogadanka: - wartość tropienia.
- Obserwacja ludzi i zgadywanie ich zawodu i charakteru.
- Opowiedzieć jak rozpoczęły się tropienia w początkach skautingu - Baden Powell?
- Nowe wurazy dziś poznane.
- Zadanie: - wyrysować znaki indyjskie, oraz spotkane tropy.

Dziewiąta zbiórka: - Poświęcona gotowaniu.

- w domu..... i w polu
- W domu: - teoria -
Praktyczne wskazówki kucharskie. Zdobyć je u mamy. Jak zapobiegać przypaleniu, wyskoczeniu mleka. Przygotowanie potraw najprostszych.
Praktyka: - sporządzamy posiłek dla zastępu. Może to być w ogrodzie lub w lesie.
- G r a: - Kto wykona i poda prędzej placki ziemniaczane i herbatę?
- Potrzebny sprzęt: - patelnia, ziemniaki, tarka, cajnik lub kociołek, margaryna, sól, herbata, chleb, cukier itd.
- Uczta i ocena potrawy.
- Zatarcie śladów i oczyszczenie naczyń.
- Zapisanie wskazówek w dzienniczkach - wykaz racji żywnościowych na osobę.
- Zainteresowanie się i wyjaśnienie - kalorycznymi wartościami.
- Nowe wyrazy dziś poznane.
- Zadanie: - nauczyć się od mamy przygotować posiłek z trzech dań.
- Zakończenie zbiórki - obrzędowe.
- Piosenka harcerska.

Dziesiąta zbiórka: - Poświęcona pionierce

- Potrzebny sprzęt: - 2 liny kilkumetrowe, saperki, piła, siekiera, toporki, metr taśma stalowa, namiotu dwójkowe lub na patrol.
- Urządzamy biwak - ogród, park, opuszczony plac.
- Stawiamy namioty poprawnie.
- Sprawnie wyznaczamy miejsca zbiórek, ogniska, stawiamy proporczyk zastępu.
- Budujemy kuchenki - każdą inną.
- Przygotowujemy drzewo.
- Gra: - kto pierwszy poda placki ziemniaczane?
- 1. Przygotowanie tarki, obranie ziemniaków i utarcie ich.
- 2. O g i e ń.
- 3. Smażenie placków - podanie.
- 4. Gotowanie herbaty - podanie.
- Budowanie mostu linowego - patrolami.
- Punktacja:
 - a. Organizacja pracy.
 - b. Przygotowanie do gotowania.
 - c. Wykonanie.
- Nowe wyrazy dziś poznane..
- Zakończenie zbiórki. Piosenka harcerska:
Jak to miło na wycieczce.

U w a g i k o ń c o w e :

Trzy elementy, które stanowią istotę zbiórki, a bez których zbiórka nie jest harcerską:

1. Gawęda lub pogawędka
2. Piosenki - duch zastępu
3. Gry - harce.

Piosenka zastępu.

Każdy zastęp powinien mieć swoją własną piosenkę, której treść wiąże się w jakikolwiek sposób z życiem zastępu. Albo wypływa z godła zastępu i zawiera w sobie jak gdyby program pracy zastępu

Zresztą śpiew odgrywa wielką rolę w życiu zastępu. Bez śpiewu nie ma ducha zastępu. Śpiewamy przy każdej okazji. Śpiew zezwala na realizowanie pogody i wesołości harcerskiej i dlatego na każdej zbiórce należy śpiewać.

Duch zastępu.

Atmosfera, którą wytwarza zastęp harcerski i wzajemne ustosunkowanie się chłopców do siebie i do pracy zastępu - to duch harcerski.

Duch zastępu nie powstaje od razu i na rozkaz. Budzi się on i kształtuje powoli w miarę przerzyć i przygód wspólnych. Nic nie pomoże - obmyślanie piosenki, wydawanie przepisów, czy opracowanie zwyczajów. W ten sposób ducha zastępu się nie stworzy.

Na jego treść bowiem składają się wspólne przeżycia, tajemnice zastępu, wspomnienia, godło, pamiątki, obrzędy i zwyczaje, gromadzone przez cały okres istnienia zastępu.

Gry i harce.

Gra musi być ciekawa i musi czegoś nauczyć. Gry mogą odbywać się w izbie lub na podwórzu czy w terenie.

Gry kształcą spostrzegawczość, pamięć, orientację, zręczność itd. Bez gry czy ćwiczeń terenowych nie ma zbiórki.

H a r c e - to najistotniejsza część zbiórki. Co rozumiemy przez harce? Otóż są to gry kształcące w zakresie techniki harcerskiej. W grach tych odnajdujemy moment przygody zastępu.

W harcach krzepną siły harcerzy i powstaje chęć pokonania przeszkody. Dlatego wszystkie biegi harcerskie oraz wielkie gry i ćwiczenia terenowe są prowadzone przez zastępy, albowiem jednostką harcu jest zawsze zastęp.

BIWAKOWANIE

Biwak rozbijamy zwykle, gdy zatrzymujemy się w marszu na noc. Obowiązują tu te same zasady co przy rozbijaniu obozu stałego, tylko wiele urządzeń ma charakter jednorazowego użycia.

Miejsce na biwak—wybieramy suchy zakątek, zaciszny, może być nawet o łagodnym stoku, byle nie w dolince lub na szczycie wzgórza. Jeśli rozbijamy namioty pod drzewami, to unikać lip, klonów i kasztanów, gdyż mają kruche gałęzie i konary i w czasie wichru może kawał drzewa wyładować na namiocie lub czyjejs głowie.

Na rozbięciu biwaku trzeba uzyskać zezwolenie właściciela gruntu. Zabezpieczyć się przed odwiedzinami nieproszonych gości w postaci naszych dostawców mleka i węgny, którzy mogą podzielić się z naszymi zapasami żywnościowymi, jak również spróbować części naszej garderoby a nawet spróbować liniek i namiotu. Jeśli się bydlę zbliża do naszego biwaku, nie należy go gnać, ale łagodnie odprowadzić w innym kierunku.

Dobrze jest, jeśli w pobliżu miejsca na biwak mamy źródło wody do picia i do mycia, a także odpowiednią ilość drzewa suchego do kuchni i na ognisko.

Po wybraniu miejsca na biwak, należy wykonać następujące czynności:

1. Zrobić plan biwaku: miejsce na namioty, kuchnię, ognisko itp.
2. Miejsce wyznaczone pod namioty dokładnie oczyścić i wyrównać.
3. Postawić namioty.
4. Złożyć sprzęt i ekwipunek do namiotów.
5. Nazbierać drzewa na opał i ewentualnie materiału na postanie.
6. Przynieść wodę i ewentualnie mleko.
7. Rozpakować prowianty.
8. Ugotować kolację.
9. Przygotować postania
10. Ognisko, modlitwa i cisza nocna.

Umocnienie białaku

Namioty przed postawieniem rozkłada się w miejscach wyznaczonych na planie wewnętrzną stroną do ziemi. Należy założyć linki i słupki i przygotować kołki (śledzie). Podnieść płachtę ze słupkami i ustawić je w miejscach zaplanowanych. Przybić narożne kołki i umocować do nich linki. Sprawdzić czy namiot stoi dokładnie w miejscu i na kierunku wyznaczonym; ewentualne nierówności poprawić. Wbij pozostałe kołki i załóż resztę linek. Gdy jest grunt zbyt piaszczysty i kołki słabo trzymają - połóż na linki ciężkie kamienie albo umocuj je do korzeni lub sąsiednich krzaków.

Natychmiast po postawieniu namiotu należy go okopać, robiąc wokół niego rowek, tak aby w wypadku deszczu woda nie wpływała do namiotu. Gdy namiot stoi na miejscu płaskim należy zrobić kanał odpływowy do studzienki wykopanej w ziemi lub do najbliższej pochyłości gruntu.

Pamiętaj, gdy deszcz pada, należy linki popuścić, gdyż płachta na-

namiotowa i linki kurczą się na deszczu i przez to wrywają kołki z ziemi i namiot lądnie na jego mieszkańców. Również w czasie deszczu staraj się nie dotykać płachty namiotowej, bo w tym miejscu będzie przeciekać. Gdy się pojawi kropla od wewnątrz na płachcie odprowadź ją delikatnie po płachcie w dół.

W pogodne dni należy podwinąć boczne ściany namiotu dla szybszego wysychania namiotu i doprowadzenia świeżego powietrza.

Łoże w biwaku sporządzamy zwykle na ziemi starając się stworzyć z gałęzi lub innego materiału (płachta gumowa) warstwę izolacyjną między ziemią a posłaniem. Do spania na biwaku najlepsze są spiwory, gdy ich orak można je sporządzić z koców przy pomocy agrafek. Do spania należy się rozebrać; gdy jest bardzo zimno to przynajmniej rozluźnić ubranie. Nigdy jednak nie spać w butach!

Plecaki na biwaku mogą służyć za poduszkę lub być umieszczone na prymitywnych wieszakach. Plecaków i butów nie pozostawiać na gołej ziemi, gdyż przez noc nasiąkną wilgocią.

Kuchnia

Kuchnia jest drugim ważnym urządzeniem w czasie biwakowania. Przy jej budowie wybieramy budulec, który mamy pod ręką i stosownie do tego wybieramy rodzaj kuchni. O miejscu kuchni będzie decydował teren; najlepiej zaciszny i zapewniający bezpieczeństwo wzniesienia pożaru. Kierunek kanału ogniowego kuchni musi iść po linii wiatru.

Najprostszym rodzajem kuchni będzie kocioł postawiony na krawędziach dwóch kamieni lub rowek wykopany w ziemi pod kotłem.

Nieco bardziej skomplikowane będą kuchnie na palikach - jednym, lub więcej. Rysunki załączone najlepiej wprowadzą w możliwości zastosowania pomysłowości naszych harcerzy.

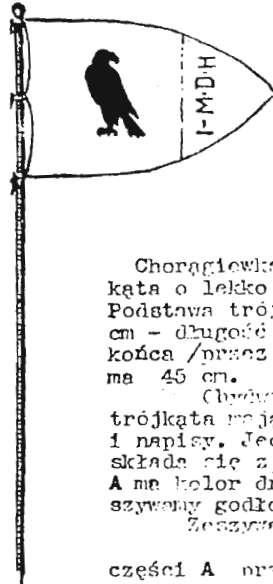

Duże kłopoty sprawia nowicjuszom rozpalenie nawet przy pomocy zapalek ognia pod kuchnią czy też ogniska. Na rozpalenie należy drobny suchy chrust ułożyć w piramidę, nakładać nań coraz grubsze gałęzie lub drzewo, ale robiąc to, trzeba zapewnić dopływ powietrza do środka piramidy. Zapalać należy najdrobniejszy chrust, a od niego zapalą się inne gałęzie. Dla zapewnienia dopływu powietrza do ogniska przy zapalaniu, można postawić piramidkę na kratce zrobionej z suchych patyków. Prawdziwy harcerz-puszczanin nie używa papieru, a tym bardziej nafty, do podpalenia ogniska harcerskiego i honorem jego jest zapalić ogień jedną zapalką.

Do kodeksu honorowego ludzi lasu należy zatarcie za sobą śladów po biwakowaniu, a zwłaszcza po ognisku. Dlatego w miejscu na ognisko należy wykopać warstwę trawnika i odłożyć ją na uboczu, aby przy likwidacji biwaku położyć ją na tym samym miejscu. Wszelkie śmiecie, papiery, opakowania należy spalić w kuczni (nie na ognisku!), a puszki, flaszki i inne przedmioty zakopać; w żadnym wypadku nie wrzucać odpadków do okolicznych krzaków. Jeżeli ognisko paliło się na piasku, należy je zasypać i ślady zatrzyć. W Polsce utarł się zwyczaj zabierania niedopalonego polana z ostatniego ogniska, by go użyć do rozpalenia pierwszego ogniska na następnym obozie. Był to piękny symbol ciągłości naszych dążeń harcerskich przerywanych potrzebami dnia. Polscy narcerze ze Wschodniej Francji użyli kawałki polana z ostatniego obozowego ogniska w 1939 roku jako znaku rozpoznawczego w czasie ich pracy konspiracyjnej pod okupacją niemiecką.

K. Obtułowicz.hm.

Chorągiewka zastępu

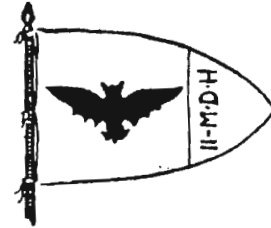
Postanowiliście sobie zrobić chorągiewkę zastępu w ciągu najbliższego miesiąca. Wykonanie tego planu nie będzie takie trudne, jakby się zdawało.

Wymiary chorągiewki:

Chorągiewka ma kształt trójkąta o lekko owalnych bokach. Podstawa trójkąta wynosi 30 cm - długość od podstawy do końca /przez środek chorągiewki/ ma 45 cm.

Obie powierzchnie trójkąta mają te same godła i napisy. Jedną powierzchnię składa się z dwu kolorów: większa A ma kolor drużyny, a mniejsza B kolor zastępu. Na większej naszywamy godło zastępu, na mniejszej skrót napisu drużyny.

Zeszywamy najpierw ze sobą jedną powierzchnię, czyli do części A przyciśniamy B a następnie tak samo robimy z drugą powierzchnią.

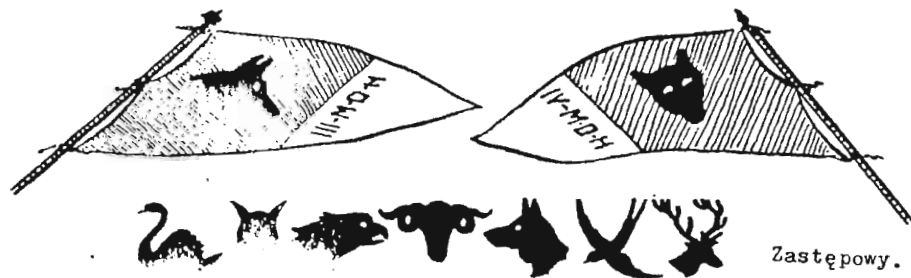

Godło zastępu oraz napis drużyny odrysowujemy na kartonie, a następnie podług tego kartonu wycinamy z czarnego sukienka i naszywamy na każdy bok. Teraz obydwie powierzchnie przykładamy godkami do siebie i przyszywamy maszyna po obwodzie trójkąta, pomijając jego podstawę. Przewracamy trójkąt na drugą stronę, by godła znalazły się na wierzchu. Kończymy przyszywać podstawę trójkąta i przyszywamy tasienki /mocna/ do podstawy trójkąta. Chorągiewka może być zwykłym trójkątem. Chorągiewka jest gotowa.

Pozostaje do zrobienia laska, na której będziemy nosili chorągiewkę.

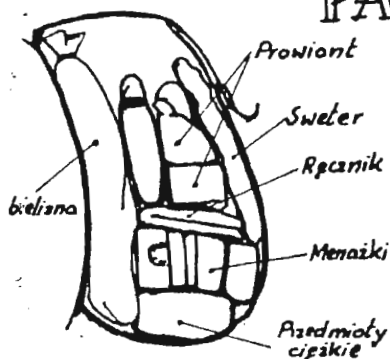
Materiał: najlepiej surowy jedwab. Upewnijcie się, czy nie puszcza farby na deszczu i czy nie traci koloru na słońcu.

Praktycznie będzie, jeżeli wszyscy zastępowi/e/ w drużynie porozumieją się w sprawie zakupu materiału, bo wówczas będzie gwarancja, że kolor drużyny będzie jednakowy. Trzeba również pamiętać, by chorągiewka Waszego zastępu nie różniła się kształtem od innych chorągiewek zastępów. A oto kilka wzorków chorągiewek zastępów i typowych godek.

Zastępowy.

PAKUJEMY PLECAK

Dobrze spakowany plecak, taki co nie odgniata kości, ani nie ociera ciała - to najlepszy przyjaciel na wycieczkach i wędrówkach.

Jak pakujemy? - Najbliżej pleców wkładamy spakowaną w woreczku bieliznę. Na dno plecaka kładziemy przedmioty cięższe, które będą utrzymywały plecak w równowadze. Na nich można położyć menażkę, przybory do jedzenia itp. Oddzielamy je od innych rzeczy drobiazgami ubraniowymi, ręcz-

nikiem, kąpielówkami. Na samym wierzchu układamy przedmioty, które mogą się połamać czy pognieść, a od zewnątrz zabezpieczamy wszystko znowu czymś miękkim, np. swetrem.

Kieszenie zewnętrzne nie powinny być nigdy przeładowane. Trzymamy w nich najpotrzebniejsze do wędrówki drobiazgi / zapałki, kompas, ołówki, mapy itp./ Wreszcie przytraczymy przepisowo zrolowany koc.

Opracowane dnia 15.XII.91r
Hm. Tadeusz I. BOROWSKI
Z-ca K-ta Choragwi USA
22657 Valerio St.

West Hills Calif. 01307